

e-makâlât

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1

Bahar / Spring 2026

Mezhep Araştırmaları Dergisi

Journal of Research of Islamic Sects

Editör / Editor

<http://www.emakalat.com/tr/>

e-ISSN 1309-5803

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Rifat Türkel, Prof. Dr.
(Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Ali AVCU, Prof. Dr. (Ankara Sosyal Bilimler Ü./Türkiye)
Cemil HAKYEMEZ, Prof. Dr. (Trabzon Ü. / Türkiye)
Mehmet Ali BÜYÜKKARA, Prof. Dr. (Marmara Ü./Türkiye)
Mehmet KALAYCI, Prof. Dr. (Ankara Ü./Türkiye)
Mehmet ÜMİT, Prof. Dr. (Marmara Ü./Türkiye)
Mehmet Saffet SARIKAYA, Prof. Dr. (Süleyman Demirel Ü./Türkiye)
Mehmet Zeki İŞCAN, Prof. Dr. (Atatürk Ü./Türkiye)
Sönmez KUTLU, Prof. Dr. (Ankara Ü./Türkiye)
Şahin AHMETOĞLU, Prof. Dr. (Kırıkkale Ü./Türkiye)
Ahmet BAĞLIOĞLU, Prof. Dr. (Dokuz Eylül Ü./Türkiye)
Rifat TÜRKEL, Prof. Dr. (Kütahya Dumlupınar Ü./Türkiye)
Shavosil ZİYADOV, Doç. Dr. (Buhari Araştırmaları Merkezi/Özbekistan)
Zaylabidin ACIMAMATOV, Doç. Dr. (Oş Devlet Ü./Kırgızistan)
Askar HAKİMOV, Dr. (Nur Mübarek Ü./Kazakistan)
Mederbek KADİROV, Dr. (Oş Devlet Ü./Kırgızistan)

Etik Editörü / Ethics Editor

Betül YURTALAN, Dr. Öğr. Üyesi

Sayı Alan Editörleri / Issue Field Editors

İsa KOÇ, Doç. Dr.
Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN, Doç. Dr.
Zeynep ALİMOĞLU SÜRMELİ, Doç. Dr.
Hakan ATALAY, Dr. Öğr. Üyesi
Halil IŞILAK, Dr. Öğr. Üyesi
Yusuf KOÇAK, Dr. Öğr. Üyesi
Coşkun BORSBUĞA, Arş. Gör. Dr.

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Kitap İnceleme / Book Review

Halide Rumeysa KÜÇÜKÖNER, Doç. Dr.

İlknur BAHADIR YÜKSEK, Arş. Gör.

Ön İnceleme (Yazım ve İntihal Kontrol) / Preliminary Review (Spelling and Plagiarism Check)

Ali DURMUŞ, Dr. Öğr. Üyesi

Gülşen YAĞIR, Doç. Dr.

Zeynep ALİMOĞLU SÜRMELİ, Doç. Dr.

Dil Kontrolü / Language Check

İngilizce

Aydın BAYRAM, Doç. Dr.

Halide Rumeysa KÜÇÜKÖNER, Doç. Dr.

Reyhan ERDOĞDU BAŞARAN, Doç. Dr.

Gülten ÇAM, Arş. Gör.

İlknur BAHADIR YÜKSEK, Arş. Gör.

Arapça

Muhammet İkbâl ÇOBAN, Arş. Gör.

Farsça

Şahin AHMETOĞLU, Prof. Dr.

Doğan KAPLAN, Prof. Dr.

Habip DEMİR, Doç. Dr.

Mehmet ÇELENK, Doç. Dr.

Redaksiyon / Redaction

Cenksu ÜÇER, Prof. Dr.

Harun YILDIZ, Prof. Dr.

Ayhan IŞIK, Doç. Dr.

Mehmet SEVER, Doç. Dr.

Ümit TORU, Doç. Dr.

İhsan TİMÜR, Doç. Dr.

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Tasarım & Mizanpaj / Journal Design

Bekir ALTUN, Dr. Öğr. Üyesi

Gülten ÇAM, Arş. Gör.

Zeynep KELEŞOĞLU, Arş Gör.

Lokman TOKDEMİR, Arş Gör.

Mustafa ERDEMLİ, Arş. Gör.

Danışma Kurulu | Advisory Board

Prof. Dr. Ahmet AK
*Sütçü İmam Ü.*Prof. Dr. Ahmet BAĞLIOĞLU
*Dokuz Eylül Ü.*Prof. Dr. A. Bülent ÜNAL
*Dokuz Eylül Ü.*Prof. Dr. Ahmet İshak DEMİR
*Recep Tayyip Erdoğan Ü.*Prof. Dr. Ahmet TURAN
*Ondokuz Mayıs Ü.*Prof. Dr. Avni İLHAN
*Dokuz Eylül Ü.*Prof. Dr. Cemil HAKYEMEZ
*Trabzon Ü.*Prof. Dr. Cenksu ÜÇER
*Ankara Yıldırım Beyazıt Ü.*Prof. Dr. Doğan KAPLAN
*Necmettin Erbakan Ü.*Prof. Dr. Ethem Ruhi FİĞLALİ
*Dokuz Eylül Ü.*Prof. Dr. Fevzi RENÇBER
*Şırnak Ü.*Prof. Dr. Halil İbrahim BULUT
*İstanbul Ü.*Prof. Dr. Hanifi ŞAHİN
*Atatürk Ü.*Prof. Dr. Harun YILDIZ
*Ondokuz Mayıs Ü..*Prof. Dr. İlyas ÜZÜM
*Marmara Ü.*Prof. Dr. Maksut ÇETİN
*İzmir Kâtip Çelebi Ü.*Prof. Dr. Mazlum UYAR
*Marmara Ü.*Prof. Dr. Mehmet Ali BÜYÜKKARA
*Marmara Ü.*Prof. Dr. Mehmet ATALAN
*Kastamonu Ü.*Prof. Dr. Mehmet DALKILIÇ
*İstanbul Ü.*Prof. Dr. Mehmet KALAYCI
*Ankara Ü.*Prof. Dr. Mehmet KESKİN
*Van Yüzüncü Yıl Ü.*Prof. Dr. Mehmet KUBAT
*İnönü Ü.*Prof. Dr. Mehmet Zeki İŞCAN
*Atatürk Ü.*Prof. Dr. Metin BOZAN
*Dicle Ü.*Prof. Dr. Metin BOZKUŞ
*Sivas Cumhuriyet Ü.*Prof. Dr. Muharrem AKOĞLU
*Giresun Ü.*Prof. Dr. Mustafa EKİNCİ
*Harran Ü.*Prof. Dr. Mustafa ÖZ
*Marmara Ü.*Prof. Dr. Osman AYDINLI
Ankara Ü.

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Prof. Dr. Ömer Faruk TEBER
Akdeniz Ü.

Prof. Dr. Sayın DALKIRAN
Uşak Ü.

Prof. Dr. Sönmez KUTLU
Ankara Ü.

Prof. Dr. Şahin AHMETOĞLU
Kilis 7 Aralık Ü.

Prof. Dr. Yusuf GÖKALP
Çukurova Ü.

İletişim / Mailing

emakalat@mezhep.org

Copyright (c) 2023 | www.emakalat.com | All Rights Reserved

www.emakalat.com

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

İÇİNDEKİLER | CONTENTS

Editörden | Editorial

Editörden.....1-4

Editorial

Rifat TÜRKEK

Araştırma Makaleleri | Research Articles

**From Nineteenth-Century Orientalistik to Twentieth-Century
Islamwissenschaft: The Historiography of Islamic Sects in
German Orientalism, Source Use, and Methods 5-29**

On Dokuzuncu Yüzyıl Orientalistik'inden Yirminci Yüzyıl
Islamwissenschaft'ına Alman Oryantalizminde İslâm Mezhepleri Tarih
Yazıcılığı: Kaynak Kullanımı ve Yöntemler

İlknur Bahadır Yüksek - Metin Bozkuş

**19. Yüzyıl Osmanlı'sında Eş'arîlik-Mâtürîdîlik İhtilaflarına İlişkin
Bir Metin: Mardîni'nin Beyânü'l-Mezâhib Adlı Eserinde Sunduğu
İhtilaf Listesi 30-48**

A Text on the Disputes Between Ash'arism and Mâturîdism in the
Ottoman Empire of the 19th Century: The List of Conflicts Presented
by Mardîni in His Work Bayân al-Madhâhib

Ali Durmuş

**İbn Teymiyye'den İŞİD'e: Fikrî Süreklilik mi, Tarihsel Sapma mı?
..... 49-75**

From Ibn Taymiyya to ISIS: Intellectual Continuity or Historical
Deviation?

Yunus İbrahimoglu

**Stanislav Mihayloviç Prozorov'un İslam Algısı: Yöntemsel Çerçeve
..... 76-97**

Stanislav Mikhailovich Prozorov's Conception of Islam: A
Methodological Framework

Abdullazhon Abdullaev - Muharrem Akoğlu

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Mütevâtir Haberin Yalan Olmasının Ontolojik İmkânı ile Epistemolojik İmkânsızlığına Dair Mukayeseli Metin Analizi

98-118

Comparative Textual Analysis on the Ontological Possibility and Epistemological Impossibility of the Falsity of Mutawâtir Khabar

Yunus Öztürk - Mustafa Aykaç

İbâziyye’de Rüstâkiyye ve Nizvâniyye Ayrışması 119-137

The Rustâqiyya and Nizwâniyya Separation in Ibâdiyya

Metin Yıldız - Ahmet Bardak

Mîrzâ Mahdûm’un Mezhepler Tarihi Yazıcılığındaki Yeri ve Yöntemi 138-155

The Place and Method of Mîrzâ Makhdûm in the Historiography of Islamic Sects

Şehmus Cankurt - Fevzi Rençber

Günümüz Nusayrîlerinin Hulefâ-yi Râşidîn Dönemi Siyasî Olaylarına Bakışları ve Sahâbe Hakkındaki Kanaatleri.....156-177

The Views of Contemporary Nusayris on the Political Events of the Rashidun Caliphate Era and Their Opinions about the Companion

Mehmet Hanifi Yoldaş

Almanya’da Selefi Kadınlar: Yönelim Dinamikleri ve Motivasyon Alanları Üzerine Bir Analiz 178-195

Salafi Women in Germany: An Analysis of Orientation Dynamics and Motivational Factors

Emre Simsek

Hanbelî Geleneğin Sınırlarını Aşmak: Tûfî’nin Felsefî-Kelâmî Meselelere Yaklaşımı 196-207

Transcending the Boundaries of the Hanbalî Tradition: Al-Tufî’s Approach to Philosophical and Theological Questions

Enes Yılmaz

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Akademik Literatürde Yezidilik: Türkiye Merkezli Bibliyometrik Bir Değerlendirme208-240

Yazîdîsm in Academic Literature: A Bibliometric Assessment Centered on Turkey

Musa Kazım Aras

Ehl-i Sünnet Olmanın Temel İlkeleri: Ceditçi Şâkircân Hamîdî'nin Görüşleri 241-262

The Fundamental Principles of Ahl al-Sunna: The Views of the Jadidist Shâkirjân Hamîdî

Mehmet Sever

es-Sevâdü'l-A'zam Bağlamında Mâverâünnehir Hanefiliğinde İmamet ve Siyaset Anlayışı 263-287

The Understanding of Imamate and Politics in Transoxanian Hanafism in the Context of al-Sawâd al-A'zam

Hatice Polat

Ka'bî ve Kitâbu'l-Makâlât Adlı Eseri Bağlamında Bir Kaynak ve İçerik Değerlendirmesi 288-311

An Evaluation of Sources and Content on Ka'bî and His Kitabu'l-Maqqalat

Necdet Balkı - Mehmet Kubat

Ebû Nasr Amîdûlmülk el-Kündürî'nin Eş'arî Âlimlere Yönelik Baskıları 312-337

Abû Nasr Amîd al-Mulk al-Qundurî's Persecution of Ash'arî Scholars

Özlem Özcanlı

Mecmû'a-i Bektâşîye ve Muhtelif Gülbank Adlı Yazmalar Işığında Bektaşîlik Hakkında Bazı Tespitler 338-351

Some Findings on Bektashism in Light of the Manuscripts Titled Mecmû'a-i Bektâşîye and Muhtelif Gülbank

Aziz Altı

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Fıkhî Neticeye Etkisi Bağlamında Mu'tezilî Âlim Ebû Müslim el-İsfahânî'nin Mensuh Âyetlere Yaklaşımı 352-370

The Approach of the Mu'tazilî Scholar Abû Muslim al-Işfahânî to Abrogated Verses in the Context of Their Impact on Juridical Conclusions

Yasin Akan

Mu'tezilî Âlimler ve Kindî Düşüncesinde Tanrı ve Âlem: Düşüncenin Seyri Açısından Kelâm-Felsefe İlişkisine Bir Katkı 371-390

God and the Universe in Mu'tazilî Scholars and Kindî Thought: A Contribution to the Relationship Between Kalâm and Philosophy in Terms of the Development of Thought

Zeynep Hümeyra Koç

H.11/17. yy. Yemen Zeydî Literatüründe Tarih Yazıcılığı: el-Cürmûzî ve en-Nübzetü'l-Müşîra Üzerine Bir İnceleme..... 391-408

Historiography in Yemen Zaydî Literature of the 11th/17th Century: A Study on al-Jurmuzî and His Work al-Nubḍa al-Mushîra

Fatıma Nur Demir

Çeviri | Translation

Selefiyye'nin Ortodoks Islahatçılığı ve Mevcut Yöneliminin Genel Özellikleri 409-440

The Orthodox Reformism of the 'Salafiyya' and the General Characteristics of its Current Orientation

Henri LAOUST - Çev. Hakan Atalay

Kitap Tanıtım | Book Review

Hindistan'da İsmailîlik 441-444

Ismailism in India

Rukiye Ökdem

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Seyahat Notları | Travel Notes

İbâdîler Arasında Dört Ay: Cezayir İbâdîleri Hakkında Gözlemler ve Notlar 445-460

Four Months Among the Ibadis: Observations and Notes on the Algerian Ibadis

Ahmet Faruk Göksün

Söyleşi | Interview

Mürsel Gündoğdu ile Ebû Hanife ve İmam Mâturîdî Romanları Üzerine Bir Söyleşi 461-467

An Interview with Mürsel Gündoğdu on His Novels about Abû Hanîfa and İmâm al-Mâturîdî

Rümeysa Baykuş - Betül Yurtalan

Araştırma Notu | Research Note

Hasan Onat'ın İlmi ve Edebi Duyarlılığının Bir Yansıması: Eldivan'da Yaşayan Türkçe468-485

A Reflection of Hasan Onat's Scholarly and Literary Sensitivity: Living Turkish in Eldivan

Ümmügülsüm Şentürk

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Amaç ve Kapsam

- *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi*, bilimsel hakemli bir dergidir.
- *e-Makâlât*'ta, İslam Mezhepleri ve ilgili alanlarda, telif ve tercüme makale, araştırma notu, kitap, tez, makale ve bilimsel toplantı değerlendirmesi, edisyon kritik, sadeleştirme vb. çalışmalar yayımlanır.

Süreç

- *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi* Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez <https://dergipark.org.tr/tr/pub/emakalat> adresinde yayımlanır.
- Editörler Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayımlayıp yayınlamamakta serbesttir.
- Dergide yayımlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukuki sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları e-Makalat'a aittir.
- Başvuru şartları ve ayrıntılı yayın kuralları için <https://dergipark.org.tr/tr/pub/emakalat> adresine bakılabilir.

Tarandığı Veri Tabanları

- EBSCOHOST: Academic Search Complete (2012+)
- SOBIAD: Sosyal Bilimler Atıf Dizini (2008+)
- TDV İSAM: İlahiyat Makaleler Veri Tabanı (2008+)
- Ulusal İlahiyat Atıf Dizini (2018+)
- ULAKBİM TR DİZİN: Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı (2016+)

E-MAKÂLÂT MEZHEP ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

e-Makâlât Journal of Islamic Sects Research

Cilt / Volume: 19 | Sayı / Issue: 1 | Bahar / Spring 2026

Yazarlara Rehber

e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanması istenen her türlü çalışma www.emakalat.com veya www.dergipark.gov.tr sitesine giriş yapıp, ilgili alanlar doldurularak *Dergi'ye* ulaştırılır.

Sitede üyeliği bulunmayan yazarlar önce kayıt olmalıdırlar.

Yazarlar unvan, Ad, Soyad, eposta, ORCID kimliği (www.orcid.org) ile görev yaptıkları yeri belirtmelidirler ve bu bilgiler çalışmanın ilk sayfasında yer olmalıdır.

Telif ve çeviri makalelerde Türkçe ve İngilizce başlık, öz (100-200 kelime) ve anahtar kelimeler (5-10 kelime) verilmelidir. Sonunda Kaynakça listesi bulunmalıdır.

Çevirilerin orijinal metninin de gönderilmesi zorunludur. Çevirinin yayım hakkının asıl yazardan alınmış olduğuna dair belgenin *Dergi'ye* sunulmasından çevirmenler sorumludur.

Kitap Tanıtımlarında eserin tam künyesi yanında kapak fotoğrafının düzgün bir örneğinin de gönderilmesi gerekir.

Teşekkür

e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi 2015 yılından itibaren TÜBİTAK ULAKBİM hizmeti DERGİPARK AKADEMİK sunucularında barındırılmaktadır. Gerek sunucu gerekse ücretsiz DOI hizmetleri dolayısıyla kendilerine müteşekkirimiz.

DergiPark ana sayfa: <http://www.dergipark.gov.tr/>

MAKALE YAZIM VE KAYNAK GÖSTERİM KURALLARI

e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi, atıf ve kaynakça yazımında Chicago Sistemi (The Chicago Manual of Style) ile uyumlu olan **İsnad Atıf Sistemini** kullanmaktadır. İlgili kurallar www.isnadsistemi.org adresinde ayrıntılı olarak verilmiştir.